

AVUKATLIK KANUNUNDA YAPILAN DEĞİŞİKLİKLER: (“ÇOKLU BARO”) ANAYASAMIZA AYKIRIDIR. SEBEPLERİ:

1- YARGININ KURUCU UNSURU, “BAĞIMSIZ SAVUNMA” İLKESİNE AYKIRI: Anayasa madde 2 (“hukuk devleti”) ve AİHS madde 6 (“adil yargılanma hakkı”) ihlalidir.

Avukatlık Kanununun 1. cümlesidir; “Avukatlık *kamu hizmetidir*”. Kamu hizmeti olmasının sebebi de 2. cümleden anlaşılıyor; “Avukat, *yargının kurucu unsurlarından olan bağımsız savunmayı serbestçe temsil eder*”. Avukatın görevi, “adaletin” oluşması ve “*hukuk kurallarının tam uygulanmasını*” sağlamaktır. Adaletin oluşması için, adil yargılama için, her türlü etki ve baskıdan bağımsız (böylece de güçlü) bir savunma, olmazsa olmazdır. Gerektiğinde avukat, vatandaş hükümetlerin uygulamalarına karşı da korkmadan, tehlikede olmadan, koruyabilmelidir. Avukatların bağımsız ve güçlü olabilmeleri için de güçlü tekil bir Baro tarafından korunmaları şarttır. Özetle, hukuk devleti için güçlü Baro şarttır.

Aynı bölgede rakip/yarışan barolar, avukatları koruyamaz. Kamu kurumu niteliklerini kaybederler, tartışmaya açık, siyasi görüş uzantısı kuruluşlara dönüşürler. [Hatta zamanla bazı barolar zora düşebilir; iktidarların hiçbir uygulamasını tenkit etmeyen barolar ayakta kalır]. Hukuk devleti son kalesini (bağımsız savunmayı) kaybeder.

2- YARGININ BAĞIMSIZLIĞI VE TARAFSIZLIĞI İLKESİNE AYKIRI: Anayasa madde 9 ve 138’i, AİHS madde 6 ihlalidir.

Bir avukat bir yargıca gidip “ben iktidar partisine yakınım, bu dosyada ona göre kararınızı verin” derse, bu kabul edilebilir mi? Elbette ki hayır! Böyle bir davranış, yargıya etki yapma anlamına gelir. Oysa bu Kanun, bu “davranışı” kurumsallaştırıyor! Kurumsal ve gayet aleni olarak, iktidar partisine destek veren baro ve üyeleri tüm yargıçlar tarafından bilinecektir. AY madde 138’e göre yargıçlara “*tavsiye ve telkinde bulunmak*” yasak, yargıçlar mevzuata ve “*vicdanı kanaatlerine göre*” hüküm vermeliler. Bu Kanun, AY madde 9 ve 138 (yargı bağımsızlığını ve tarafsızlığını) ve AİHS madde 6 (adil yargılanma hakkını) “kadük” hale getirecektir; yargıçlar üzerinde haksız ve daimi bir baskı oluşturacaktır.

3- KAMU HİZMETİ BÖLÜNEMEZ: Anayasa madde 3, 10 ve 135 ihlalidir:

Barolar “*kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarıdır*”. Anayasamızın 135. Maddesi kanaatimce net bir şekilde her mesleğe kamu kurumu niteliğinde 1 meslek kuruluşu

öngörmüştür. Madde 135 "müşterek ihtiyaçların" karşılanmasından bahsediyor. Bazı meslek kuruluşları için farklı kararlar olabilir, ancak kamu hizmeti icra eden avukatların meslek kuruluşunda teklik gerekliliği kesindir.

İlk bölümde gördüğümüz üzere, avukatlar, yargının savunma ayağıdır. Savunma ayağının kurumsal temsilcisi de Barolardır. Anayasal yapımıza baktığınızda (madde 3 özellikle) devletin, kamu hizmetinin, bütünlüğü, kamu tüzel kişiliğinin bölünmezliği öngörülmüştür.

İlkesel olarak kamu hizmetinin icrasının coğrafi temelde (iller temelinde) ayrılması öngörülmüş, ancak aynı ilin içinde kamu hizmeti icrasında "rekabetçi", "çoklu" yapı öngörmemiştir.

Anayasamızın 10. Maddesine göre ise tüm vatandaşlarımız "kanun önünde eşittir". "*Devlet bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür*". Avukat-müvekkil ilişkisi "kişiye dayalı" (intuitu personae) bir ilişkidir; her vatandaş güvendiği avukat ile çalışabilmelidir. Oysa böyle bir düzenleme ile bir iktidarın uygulamalarını (hukuk adına) tenkit eden bir baroya mensup bir avukat ile çalışmak isteyen vatandaş davasında eşit şartlar altında temsil edilmeyecektir. Kanun önünde eşitlik sağlanmamış olacaktır.

Özetle: Bu Yasa ile *kurumsal olarak* siyasi kimlik taşıyan, hatta dini, mezhepsel veya etnik köken kimlikli Barolar oluşabilir ve bunun sonucunda kamu tüzel kişiliği ve kamu hizmeti bölünmüş, toplumsal huzur zarar görmüş ve kanun önünde eşitlik ihlal edilmiş olacaktır. Anayasal sistemimize göre yargıyı bölemezsiniz; aynı yetki bölgesinde alternatif mahkemeler kuramazsınız. Aynı şekilde yargının savunma ayağını da bölemezsiniz; aynı bölgede alternatif, birbiriyle rekabet içinde Barolar kuramazsınız.

Ayrıca, zaten kamu hizmeti niteliğinden dolayı da, avukatlık mesleğinin icrası katı kurallara bağlanmıştır. Örneğin; mesleğe giriş, Ruhsatnameye hak kazanma, staj eğitim, adil rekabet kuralları (reklam yasağı), müvekkilin güveni kötüye kullanıldığında ağır disiplin cezaları, vb. Aynı bölgede "rakip" barolar kurulduğunda; üye çekmek için disiplin kuralları gerektiği kadar katı uygulanmayacaktır. Avukatlık mesleğinde etik kurallara aykırı davranışlar artacaktır. Kaybeden vatandaş olacaktır. Yargıya güven daha da azalacaktır. Her Baro kendi yorumu/takdiri ile mesleki kuralları uyguladığında da "kaos" ve haksız rekabet oluşacaktır.

4- İNSAN HAKLARINDA GERİLEMEYE YOL AÇACAKTIR: Anayasa madde 2, II. Kısım (temel

hak ve ödevler) ilke ve amaçlarının ihlalidir.

Barolara “*hukukun üstünlüğünü ve insan haklarını koruma*” görevi verilmiştir. Baroları böldüğünüzde artık bu görevleri yerine getirmeleri mümkün değildir. Aynı bölgede 10 tane rekabet eden Baro olduğunda hiçbiri “hukuku” temsil eden bir ses çıkaramayacaktır. Her Baro bir siyasi görüşün uzantısı olarak görülecektir. Toplumsal davalarda, tüm toplumu ilgilendiren önemli hukuk ve insan hakları meselelerinde ses çıkaracak partiler üstü bir hukuk kurumu kalmayacaktır. Oysa Baroların bu görevlerini yerine getirebilmesi, Anayasa madde 2 (hukuk devleti) açısından son derece hayati bir meseledir. Barolar, hukuk devletini, adaleti, temel hak ve özgürlükleri, insan haklarını savunacak, bunlar için ses çıkarabilecek kaledir. Kanun da bu temel görevleri veriyor barolara.

**5- BAROLAR BİRLİĞİ DELEGE SİSTEMİ DE TEMSİLDE ADALET İLKESİNİ İHLAL EDİYOR:
Anayasa madde 2 ihlalidir.**

Bu hususta zaten Anayasa Mahkemesinin kararları gayet açıktır (Veteriner Hekimler Birliği, Türk Eczacılar Birliği, Diş Hekimleri Birliği için verilen kararlar): “*Sayısı kaç olursa olsun, veteriner odalarının [en yüksek organı] Büyük Kongre’ye katılmasının 6 temsilciyle sınırlandırılması ve böylece adil temsilin önlenmesi, AY madde 2 ve 135’e aykırıdır*”.

“Adaletli bir hukuk düzeninin kurulabilmesi, kamu kurumu niteliğindeki meslek örgütlerinin seçimlerinde de seçime katılacakların adil bir biçimde temsil edilmesine bağlıdır. Adil temsilin sağlanmadığı bir seçimin demokratik olmasından ve hukuk devleti ilkesine uygunluğundan söz edilemez”.

Burada en kritik ve önemli nokta şudur: AYM, meslek Birliğinde “*odaların*” adil temsil edilmesini değil; “*seçime katılacakların*” (meslek mensuplarının) adil temsil edilmesi şartını aramıştır. Odaların eşit temsilini öncelik olarak görseydi, tam tersine kararda bahsi geçen kuralı uygun görürdü (her odaya 6 üye civarı temsilci verilmesi).

Burada da, aynı şekilde, önemli olan ister İstanbul’da mesleğini icra etsin, ister (örneğin) Çankırı’da mesleğini icra etsin; *her avukatın* Türkiye Barolar Birliğinde aşağı yukarı aynı derecede temsil edilmesidir. Oysa Avukatlık Kanunundaki değişiklik ile artık İstanbul’da kayıtlı 3,500 avukatın TBB’de 1 oyu olacaktır, Çankırı’da 27 avukatın 1 oyu olacaktır, hatta az üyeli bazı barolarda; 10-20 avukatın TBB’de 1 oyu olacaktır. Böyle bir sistem; bariz ve olağanüstü

derecede temsilde adaletsizlik teşkil etmektedir.

- Avukatlık Kanununda yapılan değişiklikler, Anayasamızın birçok temel maddesine aykırıdır. Yürütmesi durdurulmadığı ve iptal edilmediği durumda: Hukuk devleti, yargı bağımsızlığı ve tarafsızlığı, savunmanın bağımsızlığı, kamu hizmetinin bölünmezliği, toplumsal huzur ve insan hakları açısından ülkemizde önemli olumsuz sonuçlara yol açacak bir Kanundur.

Saygılarımla,

Av. Ece Güner Toprak.